

REZENCIJE I PRIKAZI

BOOK REVIEWS AND REVIEWS

Andrea Russo, Renato Jerončić, Željka Raguž: *Volontiranje ključ uspjeha za svijet rada*, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Udruga „Split zdrav grad“, 2007., str. 214

Sa zanimanjem sam pročitao vrijedan znanstveno stručni rukopis pod naslovom «Volontiranje ključ uspjeha za svijet rada» koji su artikulirali autori Andrea Russo, Renato Jerončić i Željka Raguž, što su značajan dio svoje radne energije angažirali u volonterskom radu te obrazovanju i menadžmentu populacije koja se nalazi izvan čovjeku neophodnog svijeta rada.

Upravo ta činjenica dvojnosti statusa navedenih autora mogla je i rezultirati detaljnom teorijskom ali i praktičnom analizom značenja volontiranja za kreiranje ličnosti i osobne sreće volontera, odnosno otkrivanja iznimnih dosegova ovog humanističkog ali i lukrativnog opredjeljenja u kontekstu pronalaska i odabira pozicije u svijetu rada po sintagmi «pravi čovjek na pravom mjestu», što u konačnici vodi ka uspješnom gospodarstvu i društvu u cjelini.

Aktualnost materije o kojoj je riječ kao globalnog fenomena i problema svijeta, posebice je izražena u kontekstu kroničnog problema nezaposlenosti značajnog dijela hrvatske populacije, što umnogome remeti proklamirani i očekivani skladni ubrzani razvitak hrvatskog društva sukladno objektivnim prirodnim, civilizacijskim i ljudskim potencijalima.

Jedno od mogućih rješenja za ublažavanje ovog problema autori nalaze upravo u fenomenu volonterskog rada potičući najširi spektar dionika u procesu društvene reprodukcije ali i upravne nadgradnje te javnog sektora da otvaranjem vrata volonterstvu jačaju vlastite kapacitete. S druge pak strane autori detaljno i vrlo uvjerljivo pojašnjavaju nezaposlenima prepoznavanje volontiranja kao najboljeg način ulaska, ostanka i napredovanja u svijetu rada razvijajući cjelinu svoje osobnosti i vještina ključnih za život i rad u današnjem sve složenijem umreženom društvu, prepunom ekonomskih i socijalnih izazova.

U kontekstu iznijetog materiju o kojoj je riječ autori, uz uvod, zaključak te opširan popis korištene strane i domaće literature, strukturiraju kroz poglavlja:

1. Povijesni pregled volonterskog rada,
2. Volontiranje kao alat razvoja ljudskih potencijala,

3. Volonterstvo kao ključ ulaska u svijet rada,
4. Empirijsko istraživanje nezaposleni i volontiranje,

U prvom poglavlju autori prezentiraju definicije volonterskog rada citirajući Europsku povelju o volonterstvu iz 1998., Opću deklaraciju o volonterstvu iz 2001. Međunarodnog saveza volontera, te Zakon o volonterstvu RH iz 2007. čime stvaraju valjanu teorijsku osnovu daljeg istraživanja ove materije.

Nju nadograđuju kronološkom analizom i svjetskih i hrvatskih iskustava na planu volonterskog rada te prikazom relevantnih međunarodnih institucija koje od 1948. djeluju pod patronatom UNESCO-a odnosno njegovog komiteta CCIIVS, kao krovne organizacije svih nacionalnih volonterskih asocijacija, ističući ulogu Vijeća Europe i Europske Komisije te Katoličke crkve koja promovira načelo supsidijarnosti, što afirmira volontersku aktivnost do najnižih lokalnih razina široke samoinicijativnosti građana.

Uz analizu ove problematike u tranzicijskim društvima koja su u daleko složenijoj gospodarskoj i socijalnoj situaciji, autori posebice prezentiraju hrvatska iskustva volonterstva koje, iako je prepoznato u zakonskoj legislativi te verificirano činom osnivanja nekoliko regionalnih centara, još uvijek znatno zaostaje u usporedbi sa europskom tradicijom i praksom.

U drugom poglavlju autori donose odgovore na pitanja zašto volontirati?, navodeći i istražujući cijeli spektar motiva i korisnosti volonterstva za pojedince, organizacije i društvo, objašnjavajući tzv. paradoks pomaganja i motivacija za volontiranje kroz citiranje mudroslovnih narodnih izriječja pa i relevantnih ekonomskih autoriteta koji u pomaganju drugima vide način povećavanja vlastitog osjećaja zadovoljstva (A. Smith).

Slijedi izvrsna analiza fenomena volonterskog rada kao prigode za vlastiti profesionalni napredak kroz isticanje primjera korisnosti volonterstva u međunarodnim razmjerima (Europska unija, Švicarska), a potom nove suvremene paradigme rada i zapošljavanja na tržištu rada citirajući relevantne

svjetske ekonomske autoritete koji istražuju problematiku rada, nezaposlenosti i zapošljavanja na makro i mikro ekonomskom planu, mobilnost na tržištu rada, razvoj novih vještina i kompetencija kroz informacijsku i tehnološku revoluciju s adekvatnim promjenama u menadžmentu ljudskih resursa kroz rast potreba za tzv. generičkim vještinama i znanjima te tzv. strategiji novih karijera posebice u tercijarnom i kvartarnom sektoru koje danas funkcioniraju po složenom principu «Tripple C» (kultura, komunikacija, kooperacija). Sve iznijeto očigledno daje nove paradigme procesu volonterstva koje su već prepoznate u razvijenim zemljama (Australija, Velika Britanija, Kanada, Amerika), što intenzivno tragaju za identifikacijom i sistematizacijom ključnih kompetencija radnog mjesta razrađujući studije, procese i dokumente koji se apliciraju u okviru posebnih institucija, centara ili zona za volontiranje te razgranana mreža vijeća i udruženja za korporativno volonterstvo koja potiču suvremene kompanije kao svoj dugoročni poslovni interes, posebice u prevenciji negativnih psihosocijalnih pojava te stvaranju zdravih radnih okruženja. U trećem poglavlju autori sugeriraju kako je volonterstvom moguće doći do (idealnog) radnog mjesta, tj iskoristiti sve mogućnosti volontiranja s naznakom prava i obveza volontera te organizacija koji im omogućavaju taj status, ali iz analize primjera iz prošlosti također poučavaju buduće volontere na mogućnosti manipulacije i izrabljivanja, uz upute i konkretne adrese za eventualnu pravnu pomoć u ovom segmentu, kreirajući tako cjelovitu paradigmu puta do uspješnog volonterskog angažmana. U četvrtom poglavlju prezentirani su rezultati širokog empirijskog istraživanja na temu «nezaposleni i volontiranje» provedeno u suradnji Područne službe zavoda za zapošljavanje na području Splitsko dalmatinske županije u okviru reprezentativnog uzorka iz korpusa od 37000 nezaposlenih, tijekom travnja i svibnja 2007. Temeljna hipoteza postavljena na osnovi dugogodišnjeg praćenja ove problematike formulirana je kroz određenje kako je ovdašnja nezaposlena populacija rijetko bila u procesu

volontiranja, te ga ne povezuje sa svijetom rada, a često ga doživljava i kao mogućnost izrabljivanja ili iskorištavanja. U tom smislu model istraživanja je kreiran da daje odgovor na pitanje što anketirana populacija (580 osoba) zna i misli o pitanjima i tvrdnjama vezanim za volonterstvo i civilni sektor. Rezultati ankete su potvrdili hipotezu da je izuzetno mali broj nezaposlenih upoznat sa mogućnostima volontiranja te općenito o aktivnostima tzv. civilnog sektora i institucija koje se time bave, a još manji je praktički volontirao. To dakako navodi na urgentnu potrebu informiranja i educiranja nezaposlenih o načinima i mogućnostima ulaska u svijet rada posredstvom volontiranja, što je prioritetan zadatak volonterskim centrima ali i drugim institucijama koje su involvirane u problematiku zapošljavanja s nakanom prepoznavanja mogućnosti i prepreka koje onemogućavaju korištenje svih prednosti volonterstva na dobrobit nezaposlenih te društva u cjelini. Sukladno iznijetom autori u sažetku zaključka meritorno konstatiraju kako je volonterstvo jedan od temelja održivog gospodarskog i društvenog razvoja zajednice, ali i mogući novi odgojno obrazovni koncept cjeloživotnog obrazovanja. Na kraju ovog kritičkog osvrtu potrebno je konstatirati da je u oskudnoj hrvatskoj izdavačkoj praksi kada je u pitanju složeni društveni i gospodarski fenomen volonterskog rada, pojava ovog rada iznimno vrijedan znanstveno stručni doprinos osvjetljavanju ovog važnog segmenta sociogospodarskog razvitka na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom planu.

Iz ovog razloga buduća knjiga će zasigurno naići na brojne čitatelje i poklonike u volonterskoj te nezaposlenoj populaciji, a posebice u širokom korpusu mladeži u procesu obrazovanja kojima je toplo preporučujem uz čestitke autorima i nakladnicima Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva te Udruzi SPLIT ZDRAVI GRAD.

Primljeno: 2008-01-17

Prof.dr.sc Stanko Geić

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu